

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiasticorum Vita, Moribus, Officiis Libri Tres

Schevichavius, Gisbertus

Mogvntiae, Anno M.DC.XXI.

Pio Ac Benevolo Lectori.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42349

PIO AC BENEVOLO LECTORI.

Nonus annus agitur, ex quo Moguntia ad augustissimi Sacramenti, ac Deiparae Virginis Congregationem quot diebus Dominicis verba feci. In hoc verò sodalium cum soli Clero aditus pateat, ac in illud præter sacerdotes vitæ integritate, ac eruditione præstantes, etiam S. S. Theologiæ, & Juris Canonici Doctores, nec Collegiatarum modo, sed & Metropolitanæ ædis amplissimi Proceres, insuper Reuerendissimi Antistites nomen suum retulerint; faciendum duxi, vt tam illustrium auditorum ratione habita, de Ecclesiasticorum vocatione, institutis, ac perfectione statis commentationibus dissererem: cum in animum induxissem, de nulla re alia sermonem instituere me posse, quæ vel illorum auribus gravior, vel statui commodior, vel spiritualibus emolumentis accommodatior accideret. Quocirca vt munere meo fungerer, & præstantissimorum Dominorum sodalium expectationem non luderem, sacra Biblia, ^{Dulci} & in his potissimum Exodum, Leviticum, Euangelium, ^{ex ipsa} S. Pauli epistolas, vttramq; Timotheicam & Titianam, ac ^{fonte} Hebræam, Sacra Concilia, summorum Pontificum ^{bibuntur a} sanctiones ac decreta, sanctissimorum etiam ac doctissimo- ^{qua.} rum Patrum monumenta non strictim, & velut pertransennam inspexi, sed stylo ad accuratam lucubrationem defixo studiose peruasi; vt è sanctissimis his fontibus non nihil vtilitatis ad Auditores meos deriuarem: eaq; scriptione typis æneis in lucem emissâ, dilucide simul, & paucis velut in epitome demonstrarem, quid olim Deus in lege veteri: in nouo autem instrumento quid Seruator

) (5 noster

EPISTOLA

*Non vi-
le vili
compa-
ratur.
Pium
Deum
calamū
dirigit.*

noſter Chriſtus, Apoſtolus Paulus, maioresque noſtri, vel in ſynodis, vel in S. Canonibus, vel etiam libris ſuis ab ampliffimo Clericorum ordine, qui in militantis Eccleſiæ hierarchia principem locum tenet, expoſcerent: vt ſi cui hæc penitus introſpiciendi animus eſſet, exiguo ære non exiguum (vt ſpero) in Chriſtiana perfectione lucrum reportaret. Mihi vero ex voluntate accidit, quod D. Ambroſio Mediolanenſium Epifcopo, Eccleſiæ Catholice ſanctiſſimo Doctore, & propugnatori acerrimo, qui cum tribus de officijs libris ſuos Clericos informare ad pietatem, & iuſtitiam potiſſimum veller, ijs Chriſtianos erudiuit omnes: ita & eum has meas inſtitutiones vel maxime Eccleſiaſticorum vſui elucubrarem, ac dedicarem: vniuerſis tamen ſine exceptione profuturas ſapiens quiſque Lector ſtatim intelliget, ſi eas non dico euoluere, ſed indicem inſpicere non grauabitur; quid enim Clerico, Laicoque magis commune eſſe debet, quam ne diuinum numen ſceleribus offendant, & virtutibus colant; quem in ſcopum hi libri collineant.

*Quia li-
bri pri-
mi ſunt.*

Vt autē perſpicue cognoſcat Lector quā rationē & viā in his libris ſecutus ſim, breuiter eam explicabo cū, vt ait Philoſ. finis ſit bonū, cuius cauſa aliquid aut natura aut arte, & quo omnia referēda ſunt ante omnia, qui fines Eccleſiaſticiſ propoſiti ſint, & in quos functiones ſuas vniuerſas conferre debent, expoſui. Hinc ad media & auxilia iſtis finibus potiundi progreſſus, quam integrē ac ſanctē olim Clerici vixerint, eos vt fines conſequerentur edocui, & deinceps quam pie inuiolateq; ipſi quotidiana ſua munia obire debeant, Deoque famulari, diſſerui. Hæc libro 1.

*Quod
libri ſe-
cundi
argumē-
tum.
Quia
ſumma
libri
tertij.*

Altero vero libro quæ peccata quaſi diuerticula, auia, & præcipitia ab his finibus illos auertunt, demonſtraui, & libro 3. quæ illos virtutes vt viæ duces eo perducant, oſtendi. Et quidem vitia illis vitanda ex Apoſtoli ſententia in ordinem ſeptem capitalium iſſque cohærentium peccatorum lib. 2. digeſſi, & lib. 3. iſtis contrarias virtutes velut aduerſarias acies ordinatim diſpoſui, cauique diligen-
ter

AD LECTOREM.

ter, ne quicquam (quod incurioso facile obreperet) in vi-
 tio virtuteq; oppositis repeteretur, neque etiam quod ad
 Ecclesiasticum statum pertineat, omitteretur: Et quidem *Quod*
 initio mihi deliberatum tribus istis libris tria docere: ni- *aut ho-*
 mirum, qualis vir Ecclesiasticus erga Deum, seipsum, & *ris insti-*
 proximum esse debeat, sed mox animaduerti mihi multa *tum,*
 in procursu iteranda, vt, verbi gratia, in castitate, in hu-
 militate, & alijs id genus virtutibus vel vitijs, nam est ca-
 ste submisisseque Deo seruiendum, & integritas vitæ fa-
 mæque nobis conseruanda, & ijsdem proximi salus pro-
 mouenda. Quam partitionem & hic reperiet non osci-
 tans vel dormitans Lector. Nam fufe per omnes partes
 lib. 1. explicata religio, quales se Deo præbere debeant, ab-
 unde demonstrat. Et lib. 2. à vitijs explanata continentia
 quos eos esse conueniat luculente ostendit. Et libr. 3. cum
 illorum integritas, & vitæ sanctimonia docetur, magnam
 partem quales erga proximos exhibere deceat, declara-
 ui. Verum creber sum in alienis citandis sententijs. Non *Aucto-*
 inficior, sed lubens id præ me fero & confiteor, nectam *ris satis*
 iustæ causæ patronus idem passus desideratur. Is est S. Hie- *factio*
 ronymus in tradit. seu quæst. Hebraic. proemia. Qui in principiis, ait, *cur ve-*
 librorum debebam secuturi operis argumenta proponere, cogor *terum*
 prius respondere maledictis Terentii quippiam sustinens, qui coma- *utatur*
 diarum prologos in defensionem sui scenis dabat, vrgebat enim eum *senten-*
 Luscius Launius, nostro Luscio similis, & quasi publici ararii fur, *tis po-*
 poetam criminabatur. Hoc idem passus est ab emulis, & Mantuanus *tius,*
 rates; vt cum quosdam versus Homeri transtulisset ad verbum, com- *quam*
 pilator veterum diceretur, quibus ille respondit, magnarum esse vi- *suis, au-*
 rium, Herculi clauam extorquere de manu. Sed & Tullius, qui in ar- *Neote-*
 ce eloquentia Romana stetit, rex oratorum, & latina lingua illustra- *ricor.*
 tor, repetundarum accusatur à Grecis. Non mirum ergo, si contra *Artis*
 me, paruum homunculum, immundi sues gruniant, & pedibus *est alio-*
 margaritas conculcent; cum aduersus doctissimos viros, & qui glo- *nas sen-*
 ria inuidiam superare debuerant, liuor exarserit. Verum hoc illis *tentias*
 merito accidit, quorum in theatris, curia, concione, pro rostris elo- *sua fæ-*
 quentia pertonabat; semper enim in propatulo fortitudo amulos *cere,*
 habet,

EPISTOLA

*habet, feriuntque summos fulgura montes. Me vero procul ab urbi-
bus foro, litibus, turbis remotum, sic quoque, ut Quintilianus ait, la-
tentem inuenit inuidia. Ita eruditione, eloquentia, & sanctita-
te præstantissimus Doctor B. Hieronymus, qui & aliorum
sententias creberrimè usurpauit, & quia ætatem habeo,
pro me ipse pauca loquar.*

Hoc igitur mihi non vitio vertendum, sed laudi dan-
dum existimo, si enim 1. Maior scriptis meis fides & au-
thoritas conciliatur, quis enim non potius scripturæ,
doctissimisque ac sanctissimis Patribus fidem adiungat,
quam mihi Theologorum nouissimo. Et quis tam vācoris
& stolidus est, præter Sectarios, qui & idcirco Nouatores
appellantur, qui non malit, celebres & tritas vias sequi,
quam cæcas & inusitatas indagare? Tunc à nobis limes
fidei sanæ defenditur, ait Doctorum Princeps, quando
termini quos posuerunt sancti Patres, non transferuntur
à nobis, imò obseruantur & defensantur. Quin & fortas-
sis defuturi non essent, quid de accuratiore viuendi discipli-
na moniti, tanquam phrenetici contra medicum sæuient-
es commenta hæc Iesuitica, vel monachica esse iactita-
rent. At nunc cum hic non nisi Legislatoris nostri Christi,
eiusque sapientissimi interpretis Beati Pauli, aliorum
etiam Apostolorum, probatissimorum Conciliorum ac
Canonum, vetustissimorum Martyrum & Patrum erudi-
tione iuxta ac sanctitate præstantissimorum decreta vi-
deant, relegant, peruolent, quantumuis neque terræ-
motus timeant, neque fluctus, os etiam ac frontem per-
fricuerint, nihil mutare audebunt. Quis non multo malit
audire senes, quam iuuenes, ut in suam perniciem stul-
tus Roboam? 3. Regum 12. vers. 13. 14. Ecclesiast. 47. v. 27.
28. Et iure, inter cuius manus veterum libri versati, fate-
bitur: Nihil dictum quod non dictum prius. Aut ut Co-
mici pronunciatum temperem, & nouis inuētis aliquem
locum vel angulum concedam, existimo; Parum afferri
à Neotericis quod ignoratum sit Præcis, quamuis sæpe di-
uersa sit tractandi ratio.

2. Leua-

AD LECTOREM.

2. Leuatur labor adeundi Patres, ac loca inuestigandi.
 3. Multis est penuria librorum, neque enim cuius omnibus codicibus instructam bibliothecam habet. 4. auctorum sententijs magis res exprimitur, & mentibus imprimatur, & plenius edocetur, ac velut monile gemmis exornatur. 5. Ingenui animi indicina est agnoscere & confiteri eum, à quo beneficium acceperit, furacis vero & maligni aliena tanquam propria usurpare. 6. Neque fraudandi laude S. Doctores, quam suis lucubrationibus promeriti sunt. 7. Quem non potius afficit & delectat sententia ex Sancti Spiritus, qui in Scripturis, Concilijs, Patribus loquitur, fontibus hausta, quam ex humani ingenij Lacunis prompta? At facile accuius expeditum est congerere sententias & quasi vnum in cumulum aggregare. Non inficior, si quis passim obuias, & ex triuio raptas, nec proposito congruentes insulse velut suam cum minerua iungere, aut aquam igni miscere velit. Verum vt quis instituto idoneas reperiatur, repertas explanet & apte inter se vt rosas in seroto connectat, plus ingenij, plus iudicij, plus industriæ & laboris habet, quam si quispiam sua cogitata siue somnia quantumuis diuturna adferat. Quis nescius est, quantam in Theologia Petrus Lombardus Episcopus Parisiensis, & in iure Canonico Gratianus, laudem vterque adeptus sit colligendis & concinnè nectendis Scripturæ, Conciliorum, summorum Pontificum ac Sanctorum Patrum sententijs? Et quid aliud facit in suis Paralellis, & passim alibi S. Ioannes Damascenus? Quid in S. Augustini sententijs D. Prosper Aquitanicus? Quid ipse D. Augustinus quantumuis ingeniosissimus? passim Ecclesiæ dogmata S. Patrum auctoritate confirmat, qua vel sola hæreticorum nouitas conteritur, præterquam quod ea dicant vt se per eos loqui veritas ipsa testetur, vt ait sub finem l. 2. contra Iulianum Pelag. Nonne Concilia Mileuitanum, Carthaginense, Arausicanum, Tridentinum S. Augustini ore loquuntur? quod facile animaduertit qui illius Doctorem

princi-

Obie?
 et m
 repelli
 Auctor

E P I S T O L A

principis volumina non oscitanter peruoluit? Quam D. Thomas, S. Bonaventura, Cardinalis Bellarminus, Franciscus Suaretijs, Gabriel Vasquetius, nostri in SS. Patrum sententijs triumphant? Sed nolo Soli afferre lucem, quia hæc sapientibus probantur & sapiunt. Ignoratio arti inimica.

Tuum nunc est, benigne Lector, hanc qualem cunque operam boni consulere, & si quid utilitatis è meis laboribus maiori Dei gloriæ, eiusque honori sacris haurire possis, eam minime negligendam esse, iudicare; neque tam operis molem, aut styli elegantiam; quam scriptionis argumentum, aut scopum suis ponderibus examine velim: Hic enim vnus est finis, cui obtinendo has vigilias meas consecraui, vt quotquot in album Ecclesiastici status inserti sunt, ad sanctimoniam ardentius inflammari, castissimum Deo cultum exhibeant, adeoque se vere Clericos, id est, in sortem Dei adlectos esse, vita & moribus demonstrent, quod cum omnibus etiam qui Christiano nomine censi volunt, incumbat; ijs etiam huius libri vsum ad vitæ morumque emendationem plurimum profore facili negotio perspexeris. Moguntia ex Archiepiscopali Societatis I E S V Collegio 1. Aprilis Anno 1621.

AD